

Arnold van Heusden

Arnold gebruikt het beeld van een arend. Een sterke vogel, maar toch licht. Aquilla en Priscilla. Met Paulus mee. Mobiele mensen. Mobiliteit kan goed zijn, niet om zichzelf, maar omdat wij onze vleugels hebben laten knippen zijn we niet mobiel. Ons zwaartepunt zit in structuren, moeilijk te bewegen. Je vleugels moeten altijd sterker zijn dan de spullen die je mee moet nemen.

“Ik ben de toekomst van de kerk” – zou je dat durven zeggen? Hiermee moeten we de strijd gaan winnen. Aquilla en Priscilla hebben kennelijk middelen en mogelijkheden – gastvrij, ondernemend en bereid om risico's te nemen. Ze hebben daarbij zelfs volgens Paulus hun leven in de waagschaal gelegd. Blik op lange termijn, vasthoudend en onbaatzuchtig.

Mark Stibbe komt spreken over MSC – eerst stond dit voor *mid-sized community*, later *mission shaped community*. Hand 18 1 Kor 16 en Rom 3. Transparant tot op hun motieven. Paulus doet dit veel. Er wordt goed voor mensen gezorgd. De structuur doet er voor hem niet zo toe. Goede mensen die trouw zijn, geven willen, zo weinig gebruiken voor zichzelf dat zij heel veel kunnen geven aan andere mensen.

Mark Stibbe

Mark Stibbe begint met verhaal van zijn broer die in het Britse leger dient. Afghaanse vrouwen lopen tien meter achter hun echtgenoten aan. Dat was tien jaar geleden zo, en het is nog steeds zo. Als democratie er is, hoe kan dat dan onveranderd zijn? Een vrouw gaf het antwoord: landmijnen.

Stibbe is niet langer de dominee van St Andrews. Januari 2009 vertrokken. Nu geeft hij leiding aan een nieuwe bediening: *The Father's House*. De Liefde van de Vader over de wereld verspreiden en iets doen aan wereldwijde vaderloosheid. Daarvoor twee fases als dominee in de kerk – gaan we bij stilstaan.

Bij aankomst in 1997 zag ik het als een enorm voorrecht om daar dominee te zijn. *New Wine* en *Soul Survivor* kwamen uit deze kerk voort. Ik was me ervan bewust dat ik in de sporen van spirituele reuzen verder ging. Nadruk: vernieuwing plaatselijke kerk door de kracht van de heilige Geest. *Equipping the saints*. Maar Stibbe heeft een passie om de verlorenen te redden. Belangrijke verandering in de focus. Dat heeft veel spanning veroorzaakt. Veel mensen haakten af, want ik probeerde de cultuur te veranderen. Van vernieuwing plaatselijke kerk naar cultuur die oog heeft voor de verlorenen.

Ik begon over mission te spreken en de eerste 5-6 jaar gebruikte ik één methode. Mijn visie was: verloren mensen bereiken door grote diensten te organiseren met fantastische muziek en relevante, laagdrempelige prediking – drama en getuigenissen. Dat zou massa's mensen binnen moeten brengen. We hebben geweldige diensten gehad – zelfs met film. De kerk zat altijd vol. Maar vol christenen!

Mensen uit andere plaatselijke kerken kwamen naar St Andrews. Ze verlieten hun eigen kerk op zondagavond en gingen naar St Andrews. Dat vonden andere locale pastors niet fijn. Het zag er goed uit, maar we waren schapen aan het stelen en maakten het de andere pastors lastig. Er waren amper mensen bij de alpha cursus. Je zou verwachten dat er veel mensen naar de zouden komen. Maar daar waren maximaal 10 mensen. Er was dus iets fout met de aanpak.

Ik vroeg me af: als vervolging zou komen, zou de kerk dan blijven bestaan en groeien? Het antwoord zou zijn: nee. We zouden het gebouw verliezen. De dominee in de gevangenis – bijna geen kleine groepen. Alles zou instorten. Ik wist dat er iets verkeerd zat, maar ik vond het moeilijk toe te geven. Ik was bezig met '*attractional mission*'.

Attractie en infiltratie

Attractie is: 'kom naar ons', infiltratie is: 'ga naar hen'. (NB – na de dienst werd het woord 'infiltratie' wat bijgesteld. Het heeft een nare klank van stiekeme beïnvloeding. Het is positiever bedoeld: participeren, incarneren. PAUL). Zes jaar lang probeerde ik de attractieve manier, maar bij ons in de buurt werkte dat niet. Ik zeg niet dat het nooit werkt. Op andere plaatsen werkt het wel. Verwijst naar een collega dominee. Hij heeft ook *Break Out* gelezen en start nu mobiele missionaire gemeenschappen. Ik zeg dus niet dat aantrekkelijk-gemeente-zijn niet werkt. In sommige demografische gebieden werkt het wel, maar in het christelijke westen werkt dit over het algemeen niet.

Het attractieve model: het centrum is het punt van aantrekking. Dat heb ik zes jaar lang geprobeerd. Ik hoorde profetische stemmen zeggen (uit film *Field of Dreams*) – *If you build it, they will come*. Ik geloofde daar in. Grote samenkomsten in het centrum, alpha cursus – en er komt opwekking. Ik heb er zelfs een boek over geschreven, maar daar neem ik nu grotendeels afstand van. We hebben in onze tijd een infiltratiemodel nodig. We moeten daar gaan waar de verlorenen zijn en *incarnational mission* gaan doen.

We zijn niet langer in een christelijke cultuur. De locale kerk met de gemeenschap daar om heen. De kerk zat in het epicentrum van de gemeenschap. In het christelijke tijdperk accepteerde men dat. Als je een bijeenkomst organiseert, komen de mensen ook. Maar wij zitten in een postchristelijke tijd. De kerk is niet langer het middelpunt van de gemeenschap, maar bevindt zich in de marge – concurrerend met heel wat andere organisaties. Ze vragen allemaal de aandacht van mensen. De kerk kan wel samenkomsten beleggen, maar omdat ze niet langer in het centrum staat, werkt dat attractieve model niet meer. We moeten de plaatselijke cultuur infiltreren – en wel op een nederige manier. We verkeren niet meer in een geprivilegieerde positie – we staan er net zo voor als ieder ander. We moeten de voeten van mensen wassen, gaan dienen.

In 1997-2003 hebben we het eerste model onderwezen. Daarna zijn mijn ogen opengegaan. In *King's College* – tweedaagse conferentie over opwekking met theologen die kwamen spreken, dus op academisch niveau. Ik deed een van de hoofdzingen en bezocht naar de lunch een seminar. Hoorde kerkhistoricus Michael Pearse (?). Hoe zou opwekking kunnen plaatsvinden in een postchristelijke tijd? Hij zei dat het onwaarschijnlijk was dat dit kon gebeuren met samenkomsten. Hij wees naar de ondergrondse kerk in China, de snelst groeiende kerk in de wereld. Geen gebouwen, niet afhankelijk van samenkomsten, maar dynamisch en organisch. Mijn hoofd zei: dit is fout, maar de Geest zei in mijn hart: dit is juist. Ik ontmoette Mike Green (?). Die veroorzaakte een paradigma shift in mijn denken.

Hij sprak over *Vission, Vehicles, Values, Vocabulary*. Hij vroeg naar mijn visie. Ik wil de liefde van de Vader delen met hen die dat niet kennen. We willen zo vol zijn van de vaderliefde dat we het wel moeten weggeven, vooral aan de verlorenen. Hij vroeg: wat is je voertuig? Seeker services en alpha cursussen. En, werkt het? Nee, het werkt niet.

Sheffield, zelfde visie – erop gericht een stad te veranderen. Maar zijn vehicles waren clusters. Groepen van 60-70 mensen, verspreid over Sheffield, uitgezonden vanuit een sterk centrum om organisch aan missie te doen, daar waar mensen zijn. Geen attractie maar infiltratie. Ik dacht: dat is de juiste aanpak. Nu hadden we iemand nodig die ons bij deze omslag kan helpen, van attractie naar infiltratie. In 2003 stelden wij Andrew Williams aan als co-pastor. Creatieve, energieke jonge leider. In geloof zei ik tegen de hele kerk: over 4 weken komt Andrew met een nieuwe strategie, met een nieuw vehicle. Dat zou gebeuren op november 5 – Fire Works day. Het leek of de hele buurt aan het feesten was. Andrew had één groot idee, daar had hij 4 weken over gedaan: *Mid-sized community. MSC*.

MSC

Een kleine groep is intimiderend voor iemand die niet gewend is om naar een kerk te gaan. In de Engelse cultuur is een grote viering ook te intimiderend. Andrew begreep genoeg van onze cultuur om te zien dat er in onze cultuur een voorkeur is voor 60-70 mensen. Kijk naar de gemiddelde pub in Engeland – dat is ongeveer het aantal mensen. Kijk ook bij Starbucks: 20-50 mensen voelen zich daar op hun gemak. Dat is niet zomaar. Howard Shulz (CEO Starbucks) stelde zichzelf het doel *a third place in people's lives* te creëren. Na gezin en werk, een derde plek waar mensen gezellig zichzelf konden zijn.

Andrew begreep dat deze middelgrote aanpak belangrijk is. In plaats van grote samenkomsten, hopen dat daar mensen willen komen, of in plaats van kleine groepen en cellen die in onze cultuur ook niet werken... is er een MSC. Dat is essentieel voor onze missie. In 2003 begon Andrew met prototypes MSC's. Die werkten zo goed, dat mensen dachten: hé, dat is interessant. De eerste kwam bijeen in een gemeenschapscentrum. De mensen die ook van deze ruimte gebruik maakten, voelden zich daar op hun plaats. Het was geen religieus gebouw, het was in een context die veilig en bekend was. *High risk, high on grace.* (?)

In 2004 hielden we mid-week MSC's. We realiseerden ons dat onze kerk grondig aangepakt en verbouwd moest worden. Het gebouw was hard toe aan renovatie, het was niet meer ter ere van God. Toen we overgingen naar MSC's paktten we gelijktijdig ons kerkgebouw aan. We zouden 10 maanden uit ons gebouw zijn. We vroegen ons af: wat doen we in de tussentijd? Iemand zei: waarom sturen we niet de hele kerk uit in MSC's? Kom dan drie maal per maand bijeen op zondag, dan komen we één keer per maand bij elkaar in een groot concertgebouw.

We begonnen met 20 middengroepen op één dag. Dat deden we vanwege de missie. Ze begonnen allemaal met een leider met een visie. Een leider die mensen wil bereiken die doof zijn. Jongeren. Een bepaalde buurt. Elke MSC begon met een leider met een visie. In onze kerk waren er al leiders met een visie, maar zij hadden geen gelegenheid gekregen om die visie in praktijk te brengen. Dit was de gelegenheid om dit wel te doen. Op de eerste zondag van 2005 begonnen we hiermee. MSC's in scholen, bejaardenhuizen, coffee shops. Ik werd wakker en dacht: ik heb de kerk weggegeven. De heilige Geest zei: ja, dat was ook precies de bedoeling.

De volgende tien maanden verkende ik de omgeving. Ik zag mensen preken die hier nog nooit de gelegenheid voor hadden gehad. Ik kwam huilend thuis. In de eerste maand van 2004 kwamen we allemaal samen in de kerk. We hadden 7 verschillende mensen die preekten in St Andrews. Toen we uit onze kerk gebroken waren (Break Out), waren er 77 mensen die preekten. We hadden een enorme schat aan gaven en we maakten er geen gebruik van omdat we een attractiemodel hadden. Een paar priesterlijke figuren deden al het werk, de rest zat te luisteren. *Passagers on the Titanic*. Een groot cruise schip dat zat te consumeren. We waren aan het zinken omdat we al tegen een ijsberg aangevaren waren. Dit schip ging naar de kelder.

In de eerste maanden van 2005 is de kerk bijna verdubbeld in aantal. Dat zegt toch iets over het model dat wij gebruiken? Toen we terugkwamen gaven we de mensen een keuze: je komt terug in het gebouw en helpt zorgen voor de gemeenschappen, of buiten blijven – je blijft lid van de kerk. Eens per maand, op de 4^e zondag kom je weer naar de kerk. We waren er van overtuigd dat dit geen afzonderlijke kleine gemeenschappen waren, het waren mobiele gemeenschappen die in en uit de grote kerk vloeiden.

Vlak voor ik vertrok in 2008, en vlak na mijn vertrek in 2009 werden er 2 alpha cursussen gehouden. We hebben alle banken er uit gegooid. We hadden een flexibele ruimte. Het werd een prachtig restaurant. Tafels met kleden en kaarsen. LIVE muziek. Elke MSC kan zo'n tafel reserveren. Ze kunnen nieuwe mensen meenemen naar dat centrum. Daar kwamen 120 niet-christelijke gasten. Ze kwamen allemaal tot geloof.

Ik ben een grote fan van Alpha en *Holy Trinity Brompton*, maar we moeten naar buiten gaan en relaties aangaan. Het werk van de Vader uit de hemel is: *you gotta get out more*. We kunnen niet ons gezangen aan boord van het cruiseschip blijven zingen. We moeten de reddingsvloepen gebruiken en de verdrinkende mensen redden. Mensen die verloren zijn zonder dat ze het zelf weten.

Waren de dingen die ik de eerste 6 jaar deed nou fout? Ik wil geen hekel aan mezelf krijgen. Ik deed één ding goed. Tussen 1997 en 2003 hebben we de basis gelegd: de Vaderlijke van God. Genezingscursus. Nadruk op genade, niet op wet. We gingen van spiritualiteit naar strategie van 2004-2010. Ik was me daar niet eens zo bewust van. We waren mensen aan het leren om te bidden tot ONZE VADER IN DE HEMEL – om daarna te kunnen zeggen: UW KONINKRIJK KOME. Het grote gebod (liefhebben) en dan de grote opdracht.

Het werkt zo goed, deze uitbraak, omdat onze leiders in deze fase geestelijk gevormd zijn. Ik heb ze geleerd om een van liefde doordrongen leven te leven; om meer vanuit rust te werken, zodat hun harten genezen waren en zij deze grote verantwoordelijkheden aan konden.

We hebben één ding echt goed gedaan. *Thinking Clearly About Revival* is niet meer in druk. Gelukkig maar, want ik dacht er helemaal niet zo goed over na. Ik zeg niet dat je dit zomaar moet kopiëren, Jullie hebben je eigen verhaal en identiteit. Maar misschien zijn er principes die jullie in Nederland kunnen toepassen en die tot een uitbraak kunnen leiden en een nieuwe manier van denken over opwekking kunnen bewerken.

Notities van Paul Abspoel, gemaakt tijdens presentatie van Mark Stibbe in de Lichtboog te Houten op maandag 24 januari 2011 (met inleiding van Arnold van Heusden). Ik heb geprobeerd alles zo goed mogelijk bij te houden, maar als ik iets niet goed verstaan of weergegeven heb, voel je dan vrij om een correctie voor te stellen – als je zelf bij deze bijeenkomst was, of als je de juiste namen weet op de plaatsen waar ik een vraagteken heb geplaatst! Ik heb de tekst ook niet geredigeerd, alleen doorgelezen en wat tyfefoutjes eruit gehaald. Ik hoop dat de strekking van Mark's verhaal duidelijk overkomt, voor mij is het erg inspirerend en ik ben benieuwd naar jullie reacties, maar bovenal naar wat God in ons mooie land gaat doen. Ik heb nog meer notities die ik zal delen met belangstellenden.